

ΤΟΥ ΘΑΝΟΥ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ

» Έντονη ήταν η κριτική που δέχθηκε ο προϋπολογισμός του ελληνικού κράτους για το 2016, ο οποίος τέθηκε χθες τα μεσάνυχτα σε ψηφοφορία προς επικύρωσή του από τη Βουλή. Η αντιπαράθεση μεταξύ της κυβέρνησης και της αντιπολίτευσης αφορούσε εν πολλοίς στην υφιστάμενη ή μη δομή του, στο αν είναι φορομπηχτικός, στο εάν και κατά πόσο συντηρεί, επαυξάνει ή απαλώνει τη μνημονιακή λιτότητα. Παρ' ότι όμως η συμφωνία με τους δανειστές θέτει ασφυκτικούς περιορισμούς στις πολιτικές της κοινωνικής δικαιοσύνης που θα επεδίωκε κάθε κυβέρνηση της Αριστεράς, θέτοντας σε απόλυτη προτεραιότητα τη δημοσιονομική υπευθυνότητα με μέτρα ύψους 5.733 εκατ. ευρώ (εκ των οποίων τα 3.201 εκατ. ευρώ αφορούν πρόσθετα φορολογικά έσοδα και γενικότερες φορολογικές παρεμβάσεις και τα 2.532 εκατ. ευρώ περισολή δαπανών), ο νέος προϋπολογισμός έχει αρκετά θετικά σημεία που επιτρέπουν αισιόδοξες προβλέψεις για την περαιτέρω πορεία της οικονομίας.

Σε μακροοικονομικό επίπεδο, τα θετικά σημεία του προϋπολογισμού συμπυκνώνονται κατά βάση στις ευνοϊκότερες σε σύγκριση με το αρχικό προσχέδιο που είχε καταταθεί τον Οκτώβριο προβλέψεις για την οικονομική μεγέθυνση, τόσο για το 2015 όσο και για το 2016. Συγκεκριμένα, για το 2015 προβλέπεται στασιμότητα (μηδενική μεταβολή του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος) έναντι αρχικής πρόβλεψης για αύξηση -2,3% που υπήρχε στο προσχέδιο. Για το 2016 προβλέπεται εν τέλει μικρότερη ύφεση (-0,7%) έναντι αρχικής πρόβλεψης για -1,3%. Ας σημειωθεί δε ότι αυτές είναι οι προβλέψεις των δανειστών και όχι της ελληνικής κυβέρνησης, δεν αποτελούν δηλαδή κάποιες υπεραισιόδοξες «μονομερείς» αυθαίρετες εκτιμήσεις της Αθήνας, αλλά τουναντίον διαψεύδονται τα σενάρια καταστροφολογίας που κυκλοφορούσαν όλους αυτούς τους μήνες, με χαρακτηριστικές της υπερβολής εκ μέρους των δανειστών κάποιες εκτιμήσεις που είδαν κατά καιρούς το φως της δημοσιότητας και έκαναν λόγο για ύφεση ούτε λίγο ούτε πολύ κατά 4% εφέτος.

Σε δημοσιονομικό επίπεδο, το πρωτογενές αποτέλεσμα για το 2015 είναι έλλειμμα 0,25% του ΑΕΠ, δηλαδή πρωτογενές έλλειμμα 350 εκατ. ευρώ. Με τους στόχους του περυσινού προϋπολογισμού, θα έπρεπε να επιτευχθεί πρωτογενές πλεόνασμα 3% του ΑΕΠ, δηλαδή 5,6 δισ. ευρώ. Αν δηλαδή η συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝ.ΕΛΛ. παρέμενε προσπλωμένη στους ίδιους στόχους, **θα έπρεπε να λάβει πρόσθετα μέτρα περίπου 6 δισ. ευρώ για εφέτος, που θα «γονάτιζαν» νοικοκυριά, οικονομία, την οικονομία εν γένει.** Αντίστοιχα

ΜΙΚΡΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΥΓΕΙΑ, ΔΙΧΤΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Το «μισογεμάτο ποτήρι» του προϋπολογισμού

για το 2016, ο στόχος είναι για πρωτογενές πλεόνασμα 0,5% του ΑΕΠ, δηλαδή πρωτογενές πλεόνασμα 867 εκατ. Με την προηγούμενη συμφωνία θα έπρεπε να επιτευχθεί πλεόνασμα 4,5% του ΑΕΠ, δηλαδή 7,85 δισ. ευρώ, δηλαδή 7 δισ. ευρώ μέτρα περισσότερα από αυτά που ελήφθησαν και που θα μετέβαλλαν οικονομία και κοινωνία σε «κρανίο τόπο». Αξίζει να αναφερθεί ότι ο στόχος για το 2014 ήταν πρωτογενές πλεόνασμα 1,5% του ΑΕΠ και τελικά η χρονιά έκλεισε με πλεόνασμα 0,3% του ΑΕΠ, δηλαδή η κυβέρνηση Σαμαρά έπεσε σχεδόν 2 δισ. ευρώ εκτός στόχου.

Βέβαια, η εικόνα αυτή πόρρω απέ-

χει του να χαρακτηριστεί ειδυλλιακή. Σε γενικές γραμμές, χρειάστηκε να ληφθούν φορολογικά μέτρα 3,2 δισ. ευρώ και να εξοικονομηθούν 1,8 δισ. ευρώ από το ασφαλιστικό σύστημα και 0,5 δισ. ευρώ από την Εθνική Άμυνα. Αυτά αποτελούν το κόστος της δημοσιονομικής σταθεροποίησης, δηλαδή της επίτευξης των στόχων για το 2015 και το 2016.

Παρά ταύτα, οι βελτιωμένες σε σύγκριση με τις αρχικές εκτιμήσεις και το προσχέδιο προβλέψεις και οι χαμηλότεροι στόχοι έδωσαν στην κυβέρνηση Τσίπρα περιορισμένου εύρους μεν, πλην κρίσιμο δημοσιονομικό χώρο, που κατάφερε να τον α-

ξιοποιήσει η κυβέρνηση προς όφελος των τομέων που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη και ειδικότερα:

Κοινωνικός προϋπολογισμός

Παρά τους οικονομικούς περιορισμούς που επιβάλλει η κρίση και τους πολιτικούς περιορισμούς που συνεπάγονται οι δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η χώρα έναντι των δανειστών, η κυβέρνηση αυξάνει τον κοινωνικό προϋπολογισμό κατά 823 εκατ. σε σχέση με πέρσι για παροχές υγείας, προγράμματα απασχόλησης και προνοιακές παροχές για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης. Τα συνολικά έξοδα του ενοποιημένου κοινωνικού προϋπολογισμού προβλέπεται να ανέλθουν το 2016 στα 36.153 εκατ. ευρώ από 35.330 εκατ. ευρώ εφέτος.

Ειδικότερα, οι δαπάνες των νοσοκομείων αυξάνονται περίπου κατά 494 εκατ. ευρώ, που θα επιτρέψουν την περίθαλψη των ανασφάλιστων, αφού προβλέπεται να ανέλθουν στα 2.696 εκατ. ευρώ από 2.202 εκατ. ευρώ εφέτος. Πιο αναλυτικά, αυξάνονται τα κονδύλια για:

- Φάρμακο: 707 εκατ. ευρώ από 507 εκατ. ευρώ
- Υγειονομικό υλικό: 523 εκατ. ευρώ από 363 εκατ. ευρώ.
- Ορθοπαιδικό υλικό: 132 εκατ. ευρώ από 97 εκατ. ευρώ.
- Αντιδραστήρια: 183 εκατ. ευρώ από 144 εκατ. ευρώ.

- Λοιπές κατηγορίες: 154 εκατ. ευρώ από 139 εκατ. ευρώ.
- Υπηρεσίες: 394 εκατ. ευρώ από 339 εκατ. ευρώ.
- Δαπάνες για επενδύσεις: 49 εκατ. ευρώ από 41 εκατ. ευρώ.

Εισφορές

Η κυβέρνηση προέβλεψε 62 εκατ. ευρώ για την παροχή επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης προς ανασφάλιστους υπερήλικες, κονδύλι που εφέτος ήταν μηδενικό.

Επιστροφές φόρων

Το 2015 αυξήθηκαν οι επιστροφές φόρων κατά 493 εκατ. ευρώ σε σχέση με την αρχική πρόβλεψη, αφού αυτές εκτιμώνται σε 3.370 εκατ. ευρώ έναντι 2.877 εκατ. ευρώ Παρ' ότι το 2016 δεν προβλέπεται αύξηση, σε σχέση με την εκτίμηση του 2015, το προβλεπόμενο ποσό (3.268 εκατ. ευρώ) είναι και αυτό μεγαλύτερο από εκείνο που είχε αρχικώς προβλεφθεί για εφέτος).

Σημειώνεται εν προκειμένω ότι υπάρχει ρητή πρόβλεψη στη Συμφωνία για σταδιακή εξόφληση του συνόλου των ληξιπρόθεσμων οφειλών που φαίνεται στον προϋπολογισμό από τα 5.500 εκατ. ευρώ εντός του 2016, που αποτελούν και το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης του χρέους.

Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

Αυξάνεται το εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων κατά 50 εκατ., από 700 εκατ. ευρώ σε 750 εκατ. ευρώ, ποσό μεγαλύτερο κατά 50 εκατ. ευρώ σε σχέση με εφέτος και κατά 46 εκατ. ευρώ σε σχέση με με εκείνο του 2014 (704 εκατ. ευρώ).

Σημειώνεται ότι για το 2016 το σύνολο του ΠΔΕ φτάνει τα 6.750 εκατ. ευρώ και είναι το υψηλότερο της τελευταίας πενταετίας (το 2015 φθάνει τα 6.400 εκατ. ευρώ ενώ το 2014 ήταν 6.592 εκατ. ευρώ)

Τοπική Αυτοδιοίκηση

Κρατήθηκαν σταθερές οι μεταβιβάσεις στους ΟΤΑ στα επίπεδα του 2015, οπότε έφθασαν τα 2.945 εκατ. ευρώ από 2.937 εκατ. ευρώ το 2014. Η ονομαστική αύξησή τους στα 3.256 εκατ. ευρώ συνιστά μεν αύξηση της κρατικής επιχορήγησης κατά 300 εκατ. ευρώ, ωστόσο αφορά τη μεταφορά της μισθοδοσίας στις Περιφέρειες. Ειδικότερα, τα προνοιακά επιδόματα παρέμειναν ακριβώς στα επίπεδα του 2015, στα 737 εκατ. ευρώ.

Αξίζει επιπλέον να σημειωθεί ότι ο προϋπολογισμός του 2015 προέβλεπε για τους ΟΤΑ πλεόνασμα 863 εκατ. αλλά η εκτίμηση είναι ότι θα κλείσει με πλεόνασμα μόλις 241 εκατ. Για το 2016 προβλέπεται πλεόνασμα 315 εκατ., δηλαδή η εξοικονόμηση για τους ΟΤΑ είναι της τάξης των 74 εκατ. ευρώ.

